

Bankowość Zbigniew Dobosiewicz

Autor, Zbigniew Dobosiewicz, przedstawił najważniejsze problemy bankowości, ujęte w sposób syntetyczny, a w niektórych przypadkach — bardzo skrótowy. W praktyce każdy rozdział, niekiedy nawet podrozdział mógłby zostać uzupełniony i przekształcony w osobną książkę. Dlatego też niniejszą pracę należy traktować jako wprowadzenie do bankowości. Specjalista może uzupełnić swoją wiedzę, studiując opracowania z interesującej go dziedziny, np. poznając prawne aspekty zabezpieczeń .

Publikacja ta jest skierowana przede wszystkim do studentów i pracowników banków. Została tak napisana, by służyć jako podręcznik akademicki do „Bankowości”, a także przedmiotów specjalistycznych o zbliżonej tematyce, a mianowicie do „Kredytów”, „Polskiego systemu bankowego” i „Zarządzania bankiem komercyjnym”.

Wprowadzenie

Rozdział 1. Polski system bankowy

1.1. System bankowy jako część systemu finansowego

- 1.1.1. Instytucje finansowe i ich rola w gospodarce
- 1.1.2. Kapitały instytucji finansowych
- 1.1.3. Zależność instytucji finansowych od zaufania publicznego
- 1.1.4. Konkurencja i współpraca między instytucjami finansowymi

1.2. Obecny polski system bankowy

- 1.2.1. Ewolucja polskiego systemu bankowego
- 1.2.2. Nowe podstawy prawne polskiego systemu bankowego
- 1.2.3. Obecny kształt polskiego systemu bankowego
- 1.2.4. Typy banków

1.3. Nadzór bankowy

- 1.3.1. Skład i organizacja Komisji Nadzoru Finansowego
- 1.3.2. Nadzór a bezpieczeństwo depozytów
- 1.3.3. Reglamentacja działalności banków przez Komisję Nadzoru Finansowego
- 1.3.4. Postępowanie w przypadku trudnej sytuacji banku

1.4. Narodowy Bank Polski

- 1.4.1. Historia Narodowego Banku Polskiego
- 1.4.2. Organizacja i podstawowe zadania NBP
- 1.4.3. Kredyty NBP i polityka stóp procentowych
- 1.4.4. Emisja papierów wartościowych i operacje otwartego rynku

1.5. Banki komercyjne w polskim systemie bankowym

- 1.5.1. Zysk jako cel działania banku
- 1.5.2. Liczba banków komercyjnych
- 1.5.3. Zróżnicowanie banków komercyjnych
- 1.5.4. Struktura własności banków

1.6. Banki spółdzielcze

- 1.6.1. Cel działania banków spółdzielczych
- 1.6.2. Najnowsza historia banków spółdzielczych
- 1.6.3. Zasady działania banków spółdzielczych

1.7. Kasy oszczędnościowo-kredytowe

1.8. Instytucje i przedsiębiorstwa wspierające polski system bankowy

- 1.8.1. Związek Banków Polskich
- 1.8.2. Krajowa Izba Rozliczeniowa
- 1.8.3. Biuro Informacji Kredytowej
- 1.8.4. Bankowy Fundusz Gwarancyjny

1.9. Polski system bankowy a Unia Europejska

- 1.9.1. Standardy prawne Unii Europejskiej
- 1.9.2. Proces dostosowania polskiego prawa bankowego do standardów Unii
- 1.9.3. Problem dostosowania polskich banków do walki konkurencyjnej w ramach Unii

Rozdział 2. Przedsiębiorstwo bankowe

2.1. Bank jako specyficzna forma przedsiębiorstwa

- 2.1.1. Specyfika banku w dziedzinie prawa i księgowości
- 2.1.2. Czynności bankowe
- 2.1.3. Outsourcing bankowy — przenoszenie czynności bankowych poza bank

2.2. Organy kierownicze banku

- 2.2.1. Najważniejsze organy kierownicze
- 2.2.2. Walne zgromadzenie akcjonariuszy
- 2.2.3. Rada nadzorcza banku
- 2.2.4. Zarząd

2.3. Centrala i sieć terenowa banku

- 2.3.1. Funkcje zarządcze centrali banku
- 2.3.2. Dochodowe funkcje centrali banku
- 2.3.3. Planowanie rozwoju
- 2.3.4. Sieć placówek terenowych
- 2.3.5. Placówki partnerskie

2.4. Pracownicy banku

- 2.4.1. Polityka kadrowa
- 2.4.2. Wielkość zatrudnienia
- 2.4.3. Zmiana struktury zatrudnienia

2.5. Operacje i produkty bankowe

- 2.5.1. Operacje bankowe
- 2.5.2. Produkty bankowe

2.6. Marketing bankowy

- 2.6.1. Podstawy strategii marketingowych

2.6.2. Program marketingowy

2.6.3. Wizerunek banku

2.7. Bankowe grupy kapitałowe

2.7.1. Korzyści z utworzenia bankowej grupy kapitałowej

2.7.2. Przedsiębiorstwa wchodzące w skład grup kapitałowych

2.7.3. Obecny kształt bankowych grup kapitałowych

Rozdział 3. Polityka aktywów i pasywów banku

3.1. Bilans banku

3.1.1. Bilanse opracowywane przez banki

3.1.2. Pasywa banków

3.1.3. Aktywa banków

3.1.4. Układ bilansu

3.2. Kreacja pieniądza i koncentracja kapitałów przez bank

3.2.1. Kreacja pieniądza przez bank

3.2.2. Koncentracja kapitałów

3.3. Transformacja pieniądza w czasie

3.3.1. Proces transformacji pieniądza w czasie

3.3.2. Złota reguła bankowa

3.3.3. Reguła osadu we wkładach

3.3.4. Cykle depozytowe

3.3.5. Bankowa polityka zwiększania stabilności lokat

3.4. Struktura stóp procentowych i dochodowość operacji bankowych

3.4.1. Opłacalność wzrostu napływu pieniądza

3.4.2. Średni koszt pozyskania pieniądza przez bank

3.5. Zysk banku i jego osiągnięcie

3.5.1. Wynik na podstawowych operacjach bankowych

3.5.2. Obliczanie zysku netto

3.5.3. Ocena sytuacji banku

3.5.4. Wskaźniki ROA, ROE i analiza Du Ponta

3.6. Zysk, płynność i ryzyko

3.6.1. Najważniejsze typy ryzyka banku

3.6.2. Ryzyko utraty płynności

3.6.3. Współzależność między zyskiem, ryzykiem i płynnością

3.6.4. Sekurytyzacja aktywów

Rozdział 4. Kapitały własne banku

4.1. Skład i wielkość kapitałów własnych

4.1.1. Podział kapitałów własnych

4.1.2. Udział kapitałów własnych w pasywach

4.2. Rola i funkcje kapitałów własnych banków

4.2.1. Funkcja finansowa kapitałów własnych

4.2.2. Kapitały własne jako zabezpieczenie depozytów

4.2.3. Kapitały własne a normy ostrożnościowe

4.2.4. Włączanie zysków do kapitałów własnych

4.3. Kapitał akcyjny banku

4.4. Kapitały zapasowe i rezerwowe

Rozdział 5. Kapitały obce wykorzystywane przez bank

5.1. Rola kapitałów obcych w banku

5.2. Depozyty klientów

- 5.2.1. Udział depozytów w finansowaniu działalności banku
- 5.2.2. Znaczenie depozytów gospodarstw domowych dla banków
- 5.2.3. Rachunki depozytowe
- 5.2.4. Typy rachunków depozytowych

5.3. Lokaty bieżące

- 5.3.1. Charakterystyka lokat bieżących
- 5.3.2. Oprocentowanie rachunków bieżących
- 5.3.3. Rachunki bieżące jako źródło „taniego pieniądza”
- 5.3.4. Rezerwy obowiązkowe i podatki od depozytów bieżących

5.4. Depozyty terminowe

- 5.4.1. Cechy charakterystyczne depozytów terminowych
- 5.4.2. Oprocentowanie depozytów terminowych
- 5.4.3. Kapitalizacja odsetek
- 5.4.4. Lokaty strukturyzowane
- 5.4.5. Depozyty oszczędnościowe
- 5.4.6. Rezerwa obowiązkowa i podatki od depozytów terminowych

5.5. Depozyty walutowe

- 5.5.1. Oprocentowanie depozytów walutowych
- 5.5.2. Dochodowość depozytów walutowych

5.6. Lokaty międzybankowe bierne

- 5.6.1. Podstawowe funkcje lokat międzybankowych
- 5.6.2. Mechanizm lokat międzybankowych
- 5.6.3. Korzyści z pozyskiwania lokat międzybankowych

5.7. Emisja papierów wartościowych dłużnych przez bank

- 5.7.1. Bankowe papiery wartościowe dłużne
- 5.7.2. Bony bankowe
- 5.7.3. Obligacje bankowe
- 5.7.4. Certyfikaty depozytowe

5.8. Ryzyko stopy procentowej

- 5.8.1. Ryzyko stopy procentowej przy operacjach pasywnych
- 5.8.2. Ryzyko przy operacjach aktywnych

Rozdział 6. Aktywa bankowe

6.1. Skład aktywów

6.2. Aktywa pracujące i niepracujące

- 6.2.1. Podział aktywów banków i przedsiębiorstw produkcyjnych
- 6.2.2. Aktywa niepracujące
- 6.2.3. Aktywa pracujące

6.3. Kredyty i ich znaczenie dla gospodarki banku

- 6.3.1. Kredyty — najważniejszy składnik aktywów
- 6.3.2. Wskaźniki roli kredytów

6.4. Bankowe inwestycje w papiery wartościowe

- 6.4.1. Najważniejsze typy papierów wartościowych
- 6.4.2. Inwestycje w bony skarbowe
- 6.4.3. Płynność i koszty obrotu papierami skarbowymi
- 6.4.4. Marża zysku na papierach wartościowych
- 6.4.5. Bankowe inwestycje w akcje przedsiębiorstw

6.5. Inne operacje aktywne

- 6.5.1. Lokaty międzybankowe czynne

6.5.2. Bankowy obrót wekslowy

6.5.3. Faktoring

Rozdział 7. Udzielanie i spłata kredytów

7.1. Prawne podstawy działalności kredytowej

7.1.1. Kredyt a pożyczka

7.1.2. Umowa kredytowa

7.1.3. Kredyt bez umowy

7.2. Ryzyko kredytowe

7.2.1. Czynniki zwiększające ryzyko

7.2.2. Inflacja a ryzyko kredytowe

7.3. Procedury kredytowe

7.3.1. Selekcja klientów dzięki procedurom kredytowym

7.3.2. Segmentacja klientów

7.3.3. Charakterystyka procedur kredytowych

7.3.4. Dokumentacja kredytowa klienta

7.3.5. Zdolność kredytowa

7.3.6. Weryfikacja dokumentacji kredytowej

7.3.7. Analiza wskaźnikowa i credit-scoring

7.3.8. Decyzja kredytowa i monitoring kredytu

7.4. Zabezpieczenia kredytów

7.4.1. Typy zabezpieczeń

7.4.2. Zabezpieczenia osobiste, weksel własny in blanco, poręczenia i gwarancje

7.4.3. Zabezpieczenia rzeczowe, przewłaszczenie, zastaw i hipoteka

7.4.4. Ubezpieczenie kredytu i cesja polisy ubezpieczeniowej

7.4.5. Problem realnej wartości zabezpieczeń

7.5. Koszt kredytu, oprocentowanie i prowizja

7.5.1. Minimalny i maksymalny koszt kredytu

7.5.2. Oprocentowanie kredytu

7.5.3. Prowizja kredytowa

7.5.4. Inne koszty kredytu

7.5.5. Zasady obliczania marży kredytowej

7.5.6. Podatki a koszt kredytu

7.6. Zasady spłaty kredytu

7.6.1. Rozkład spłat i plan spłat

7.6.2. Wpływ karencji rat kredytowych na koszt kredytu

7.6.3. Wpływ typu rat kredytowych na koszt kredytu

7.6.4. Kredyt refinansowy i konsolidacyjny

7.7. Kredyty w sytuacji nieregularnej (złe kredyty)

7.7.1. Wielkość złych kredytów

7.7.2. Konsekwencje niespłacenia kredytu dla kredytobiorcy i dla banku

7.7.3. Ogólne zasady postępowania banku przy złych kredytach

7.8. Windykacja kredytów

7.8.1. Polubowne przejmowanie zabezpieczeń

7.8.2. Bankowy tytuł egzekucyjny i egzekucja komornicza

7.8.3. Rezultaty windykacji dla banku

7.9. Restrukturyzacja kredytów

7.9.1. Umowy restrukturyzacyjne

7.9.2. Rezultaty restrukturyzacji kredytów

7.10. Sprzedaż należności kredytowych, sekurytyzacja

Rozdział 8. Rodzaje kredytów

8.1. Polityka portfela kredytowego

8.2. Podstawowe typy kredytów

- 8.2.1. Podział kredytów ze względu na okres kredytowania
- 8.2.2. Kredyty złotowe i walutowe
- 8.2.3. Kredyty gotówkowe i bezgotówkowe
- 8.2.4. Kredyty w rachunku bieżącym i w rachunku kredytowym
- 8.2.5. Kredyty komercyjne i preferencyjne
- 8.2.6. Podział kredytów ze względu na ich przeznaczenie

8.3. Kredyty gospodarcze

- 8.3.1. Kredyty obrotowe
- 8.3.2. Kredyty inwestycyjne
- 8.3.3. Kredyty pomostowe
- 8.3.4. Kredyty w rachunku bieżącym dla przedsiębiorstw

8.4. Kredyty dla ludności

- 8.4.1. Wzrost znaczenia kredytów dla ludności
- 8.4.2. Prawne zasady udzielania kredytów konsumpcyjnych
- 8.4.3. Kredyty ratalne
- 8.4.4. Kredyty samochodowe
- 8.4.5. Kredyty w rachunku bieżącym dla ludności
- 8.4.6. Kredyty gotówkowe
- 8.4.7. Kredyty lombardowe

8.5. Kredyty budowlano-mieszkaniowe

- 8.5.1. Charakterystyka kredytów budowlano-mieszkaniowych
- 8.5.2. Kredyty budowlane
- 8.5.3. Kredyty mieszkaniowe

8.6. Kredyty preferencyjne

- 8.6.1. Mechanizm kredytu preferencyjnego
- 8.6.2. Ekonomiczne znaczenie kredytów preferencyjnych

8.7. Funkcje kredytowe kart płatniczych

8.8. Zmiana struktury kredytów

- 8.8.1. Rola kredytów gospodarczych
- 8.8.2. Kredyty dla małych i średnich przedsiębiorstw

Rozdział 9. Operacje rozliczeniowe

9.1. Cechy charakterystyczne operacji pośredniczących

9.2. Rozliczenia gotówkowe i bezgotówkowe

- 9.2.1. Charakterystyka operacji rozliczeniowych
- 9.2.2. Rozliczenia gotówkowe
- 9.2.3. Rozliczenia bezgotówkowe

9.3. Rozliczenia krajowe

- 9.3.1. Polecenie przelewu
- 9.3.2. Polecenie zapłaty
- 9.3.3. Rola Krajowej Izby Rozliczeniowej w rozliczeniach międzybankowych
- 9.3.4. Rozliczenia finansowe między bankami

9.4. Transfery zagraniczne

- 9.4.1. Operacje zagraniczne
- 9.4.2. Polecenie wypłaty
- 9.4.3. Banki-korespondenci

9.4.4. SWIFT

9.5. Operacje akredytywy i inkasa dokumentowego

9.5.1. Mechanizm akredytywy dokumentowej

9.5.2. Inkaso dokumentowe

9.6. Czeki i karty płatnicze jako instrumenty rozliczeniowe

9.6.1. Charakterystyka i typy czeków

9.6.2. Karty płatnicze

Rozdział 10. Pośrednictwo banków w obrocie papierami wartościowymi

10.1. Bankowe operacje papierami wartościowymi

10.1.1. Bankowość inwestycyjna

10.1.2. Typy papierów wartościowych

10.1.3. Cena i oprocentowanie papierów dłużnych

10.2. Pośrednictwo banków w sprzedaży papierów skarbowych

10.3. Zarządzanie portfelem papierów wartościowych klienta

10.4. Pośrednictwo w emisji papierów wartościowych dłużnych przedsiębiorstw i gmin

10.4.1. Rozwój emisji papierów dłużnych przedsiębiorstw

10.4.2. Korzyści emitenta i straty systemu bankowego

10.4.3. Korzyści banku-subemitenta

10.5. Pośrednictwo w emisji akcji przedsiębiorstw

10.5.1. Rola subemitenta akcji

10.5.2. Gwarancje sukcesu emisji

Rozdział 11. Inne operacje pośredniczące banków

11.1. Gwarancje bankowe

11.1.1. Mechanizm gwarancji

11.1.2. Typy gwarancji

11.1.3. Gwarancje kredytowe

11.1.4. Gwarancje zabezpieczające zapłatę za towary i usługi

11.1.5. Gwarancje przetargowe (wadialne)

11.2. Operacje walutowe

11.2.1. Różnice kursowe

11.2.2. Ryzyko kursowe

11.3. Operacje kasowo-skarbcowe

11.4. Operacje bankowe związane z instrumentami pochodnymi

11.4.1. Podstawowe typy transakcji pochodnych

11.4.2. Transakcje terminowe

11.4.3. Transakcje opcyjne

11.4.4. Warranty

Rozdział 12. Nowe technologie a praca banków

12.1. Problemy związane z rewolucją informatyczną

12.1.1. Trudności i zagrożenia związane z informatyzacją banków

12.1.2. Podpis elektroniczny

12.2. Informatyka a organizacja pracy w banku

12.2.1. Przyspieszenie obiegu informacji w banku

12.2.2. Informatyka w bankowej sprawozdawczości i kontroli

12.2.3. Funkcje komputerów

12.3. Bankowość poza bankiem

12.3.1. Bankomaty i karty płatnicze

12.3.2. Home banking

12.3.3. Bankowość internetowa

12.3.4. Operacje bankowe wykonywane za pomocą telefonu komórkowego

12.4. Wirtualne banki

Literatura